

ESTIMEM EL PATRIMONI COMARCAL

Jordi Galofré

Secció de Patrimoni del CECB

Fontcoberta i Vilavenut

Fontcoberta és un municipi integrat per dos nuclis de població, Fontcoberta i Vilavenut, als quals s'ha d'afegir Melianta, una urbanització iniciada el 1967, on es concentra la major part de la població del municipi.

Can Pujol

Repartides pels diversos veïnats del municipi hi ha nombroses masies d'interès. Una ha estat declarada Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN). Es tracta de Can Pujol, una masia fortificada d'origens medievals, refeta al segle XVII, amb una torre de defensa, un matacà sobre la porta d'entrada i diverses espitlleres. Al costat de la casa hi ha la font (1583) que ha donat nom al municipi.

Altres masies han estat declarades BCIL (Bé Cultural d'Interès Local): Can Jan de la Farrès, un edifici dels segles XIV-XVI, on viure el dirigent remença Jan Benejam, que actualment és la seu de l'Ajuntament; al veïnat de Figueroles trobem Can Gelada (o Mas Hospital), dels s. XIV-XV, Can Xaló (o Mas Planells), dels s. XV-XVIII, i la Torre de Figueroles, una masia fortificada medieval, refeta als segles XVI-XVII; al veïnat d'Espasens, Can Ginebreda (s. XVII-XVIII); al veïnat d'en Fares, Can Fares (s. XIX) i Can Fares Vell o Cal Masover (s. XV-XVI), dita també Can Parer; prop de la carretera de Puigpalter, Ca l'Oriol (s. XV), amb Ca l'Oriol Petit, d'estil modernista; esmentem també el Mas Freixenet, d'origen medieval. Altres masies d'interès són la Torre Borel·la, una masia fortificada (s. XIII-XIV) i Ca l'Estarriola (s. XIV-XV). Llevat de Can Jan, totes aquestes masies són de propietat particular i, per tant, visitables només des de l'exterior.

Esmentem també les restes de la casa forta d'Espasens (s. XIV-XV), anomenada popularment el castell d'Espasens; les esglésies parroquials de Sant Feliu i Sant Pere de Fontcoberta, romànica (s. XII), amb una nau de dimensions considerables, i de Sant Sadurní de Vilavenut, originàriament romànica (s. XIII), però molt transformada al s. XVIII; les ermites de Santa Caterina d'Espasens (s. XII), la Mare de Déu de la Font (s. XII), amb un porxo del s. XV per acollir els pelegrins que hi acudien confiant en les propietats curatives de la font, que es troba a prop de l'ermita, i Sant Bartomeu de Torres (s. XIII), de propietat particular. A Melianta trobem una capella moderna (1983), obra dels arquitectes banyolins Jeroni Moner i Josep Riera.

Des del punt de vista arqueològic, cal esmentar el jaciment de Roca Foradada, a Melianta, un assentament neandertal que s'està excavant. Fem referència, finalment, a uns elements del patrimoni natural molt característics: les alzines reclamadores, que han esdevingut un dels símbols del municipi i que servien per caçar ocells. Les més destacables són l'Aulina Reclamadora de l'Omeda i l'Aulina Reclamadora del Puig Saguàrdia.

Publicat a *Revista de Banyoles*, núm. 1076 (juny de 2023), *Els Colors del Pla de l'Estany*, núm. 282 (juny de 2023) i *L'Agenda*, núm. 130 (juny de 2023).